

Dneska by to možná šlo

Tentokrát by se spíše hodil nadpis "Tento měsíc by to (možná) šlo".

V hlavní roli Venuše a Jupiter

Průchod, seskupení a přiblížení

Pokud máte rádi astronomii a sledování zajímavostí na noční obloze, měli byste mít již delší dobu ve vašem kalendáři zaškrtnutý letošní měsíc červen. Právě v průběhu června se k sobě budou postupně na večerní obloze blížit dvě nejjasnější planety naší sluneční soustavy - Venuše a Jupiter. Při nejtěsnějším setkání, k němuž dojde 30. června, se k sobě při pohledu ze Země dostanou na zdánlivou vzdálenost pouhých dvaceti obloukových minut.

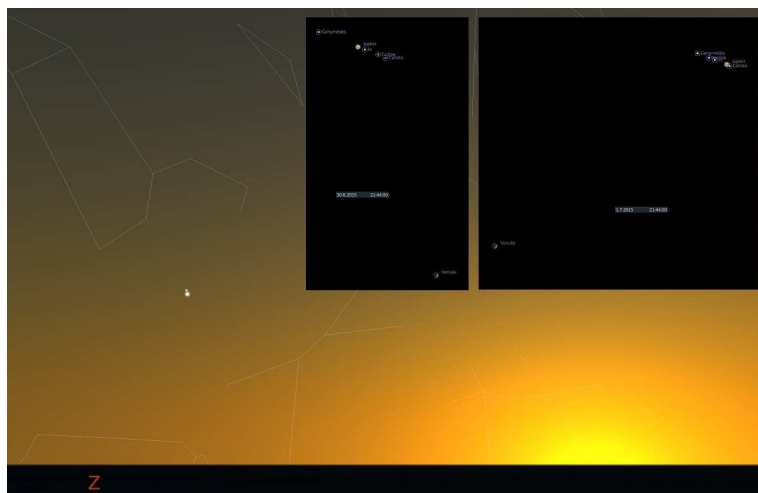
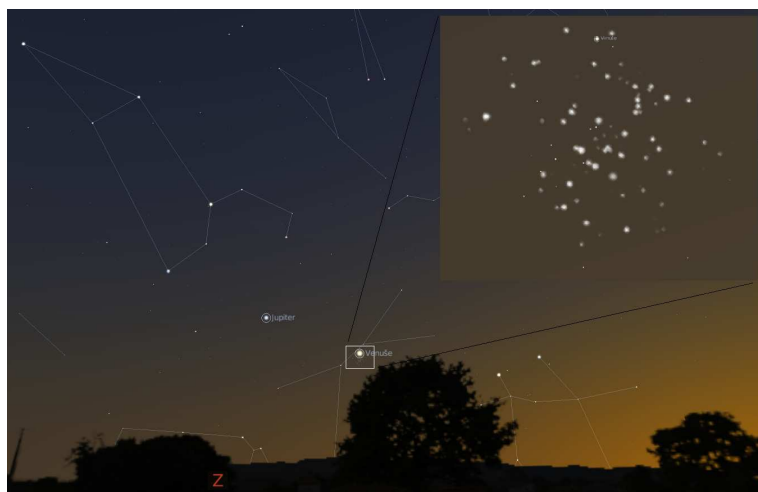
K zajímavým dnům letošního června lze ale bezesporu zařadit již pozdní večer 13. 6. zářívá Venuše se nízkou nad západoseverozápadním obzorem letmo severně dotkne známé otevřené hvězdokupy Praesepe (Jesličky, nebo také M44) v souhvězdí Raka. Optimální čas pro pohled na toto seskupení nastane za pokročilého soumraku mezi čtvrt a půl jedenáctou letního středoevropského času, kdy Večernice - Venuše bude ještě dostatečně vysoko nad obzorem (kolem 15°). Situace, při níž planeta projde "horním" (severním) okrajem rozsáhlé hvězdokupy je schématicky zachycena na připojeném obrázku (Stellárium).

Večer 20. června se k přibližujícímu se páru planet připojí navíc úzký, pouhé čtyři dny starý, srpek Měsíce. Situace kolem této události byla podrobněji popsána v červnovém čísle zpravodaje Hvězdárny v Rokycanech - Astronomické informace, který lze dohledat na <http://hvr.cz>.

Závěrem a současně i vyvrcholením červnového představení Venuše a Jupitera se ale stane 30. 6., respektive 1. 7., jejich nejtěsnější vzájemné přiblížení. Planety se na obloze "minou" o pouhých $20'$. Současně je ovšem nutné si uvědomit, že v prostoru k žádnému přiblížení nedochází, vše je pouze hra perspektivy. Venuše je ve skutečnosti ve vzdálenosti 0,524 AU a Jupiter 6,066 AU. Dělí je tedy téměř 830 milionů kilometrů.

Pro sledování této nevšední podívané lze nejlépe doporučit večer 30. června. Kolem tři čtvrtě na deset, tedy jen chvíli po západu Slunce ($h = -4^\circ$), budou Venuše, s jasností $-4,3$ mag, a Jupiter, $-1,4$ mag, od sebe necelý půl stupeň a to 15° nad západoseverozápadním obzorem. Oba jasné objekty pak budou pomalu klesat stále níž k horizontu až před půl dvanáctou místního času zapadnou.

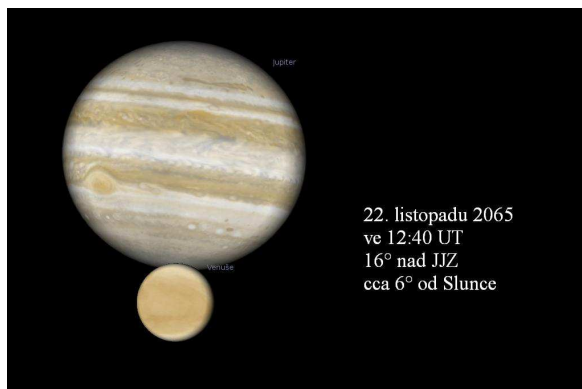
Dvojice se na severovýchodě objeví opět až kolem deváté ráno následujícího dne. To se

budou nacházet právě v nejtěsnější vzdálenosti, něco kolem 20' od sebe. Až se dostanou dostatečně vysoko nad obzor, mohla by jejich jasnost, za pomoci dalekohledu, dovolit jejich bezproblémové sledování i za slunečního dne. Nejvýš na obloze nad jihem Jupiter a Venuše naleznete několik minut po čtvrté hodině odpoledne ve výšce 55°. I večer za soumraku budeme mít ještě poslední šanci dostat obě planety do společného zorného pole dalekohledu.

Podobné příležitosti vzájemných přiblížení jasných planet se nepravidelně opakují s četností několika úkazů za desetiletí. Ale na skutečnou vzácnost se mohou těšit jen dnes ti nejmladší. 22. listopadu 2065, krátce po poledni, se planety Jupiter a Venuše na obloze nejen těsně přiblíží, ale dokonce se zdánlivě dotknou jedna druhé. Jedinou vadou na kráse tohoto úkazu bude skutečnost, že k němu dojde pouhých 6° od Slunce.

Takže radím dobře, podívejte se nyní!

Karel HALÍŘ
Hvězdárna v Rokycanech
<http://hvr.cz>